

Divendres, 4 de novembre de 2005

Pere Aragonès

El bram de la caverna

Més enllà de la reacció visceral, la resistència de la caverna espanyola al nou estatut descobreix el temor a perdre uns privilegis que, de manera gairebé ininterrompuda, han tingut des dels Decrets de Nova Planta.

L'aprovació de la proposta de reforma de l'Estatut d'Autonomia del Principat de Catalunya, que suposa un avanç en l'autogovern però neix limitada per la mateixa Constitució, i l'admissió a tràmit per part del Congrés, han despertat la catalanofòbia estructural de diversos sectors de la societat espanyola. Aquesta vegada, la manca de cultura democràtica d'Espanya ha sortit a la llum superant de llarg els insults, amenaces i atacs rebuts en els darrers mesos per esdeveniments com el retorn dels papers de Salamanca, l'escàndol de Fresno o l'opa de Gas Natural sobre Endesa. La dreta espanyola (que domina el PP, però també part del PSOE) s'ha aixecat en peu de guerra contra una proposta democràtica aprovada pel 90% dels diputats al Parlament del Principat, pròpia d'un estat democràtic on l'acceptació de la discrepància i el dret a proposar hauria de ser un principi irrenunciable.

Més enllà de la reacció visceral, la resistència de la caverna espanyola descobreix el temor a perdre uns privilegis que, de manera gairebé ininterrompuda, han tingut des dels Decrets de Nova Planta. Ja ho deia José Antonio Primo de Rivera, en un míting de la Falange Española el 1936 quan afirmava que «entregar estatutos a regiones minadas de separatismo; multiplicar con los instrumentos del Estatuto las fuerzas operantes contra la unidad de España; dimitir la función estatal de vigilar sin descanso el desarrollo de toda la tendencia a la secesión es, ni más ni menos, un crimen». És la continuació històrica, les mateixes paraules, que dia rere dia surten de la boca d'un exministre del PP, algun president socialista d'alguna comunitat autònoma, o d'algun tertulià de la COPE. El discurs antidemocràtic de la sacralització de la unitat d'Espanya va més enllà de la bandera, el toro i les banyes, i avui s'ha estès en àmbits que mai imaginàriem. Fa poques setmanes, un dels membres del consell d'administració d'una gran constructora estatal gairebé insulta, parlant de l'Estatut, un directiu català en una reunió de treball.

Fa uns dies, a Getafe, simpatitzants del PP i del PSOE s'agredien mútuament, uns perquè defensen rebutjar l'Estatut i els altres perquè el que volen és retallar-lo (com si no fos la mateixa cosa, si fa no fa). El fet que el president del Banc d'Espanya, els dirigents estatals del sindicalisme buròcrata espanyolista, la patronal o fins i tot algun bisbe ataquin l'Estatut ens il·lustra la gran quantitat de privilegis que no volen perdre. El model d'estat modern espanyol construït des del segle XVIII s'ha basat en unes constants històriques: el manteniment d'uns privilegis de les elits estatals i els intents de desestructuració nacional, econòmica i social dels Països Catalans. Ahir eren el cadastre (imposat a Catalunya com un càstig per part de Felip V) i la prohibició de comerciar amb Amèrica, i avui és l'espoli fiscal. Ahir era la prohibició de l'ensenyament en

català i avui és l'oposició a la igualtat legal entre les llengües catalana i castellana. Ahir eren les lleves forçades a l'exèrcit i avui és la precarietat laboral aguditzada per als joves catalans. D'aquest model d'estat, en viu avui un sector de l'economia de serveis instal·lada a Madrid, que fa negoci amb la dinàmica centrífuga de presa de decisions dels poders polítics i les grans corporacions empresarials, talment com abans en vivien els hidalgos o cortesans de la monarquia. A l'altra cara de la moneda, els joves catalans patim un augment de la precarietat laboral, agreujat per la manca de poder polític i un finançament insuficient. Això es tradueix en un dèficit de polítiques socials, ja siguin en l'àmbit de l'ensenyament, la inserció laboral o l'habitatge. El manteniment dels privilegis de les castes altes de l'Estat ha provocat la inexistència per a la societat catalana -i en concret per als sectors juvenils- d'un estat que ens defensi dels perills del lliure mercat i la seva fase actual, la globalització econòmica i la precarització de les nostres vides.

El nou estatut, amb un augment de les competències (en ports i aeroports, immigració, poder judicial, etc.), el nou finançament que decreta el funeral de l'espoli fiscal i el marc català de drets i llibertats trenca els privilegis que hem esmentat al llarg d'aquest article. Per tal de perpetuar-los, des de Madrid estan preparant les retallades al projecte de nou estatut per al Principat. Ara és el moment de la mobilització social i la fermesa de les forces polítiques per defensar la integritat del text aprovat per la pràctica totalitat de la voluntat democràtica del poble català. Perquè volem més benestar i una millora de les condicions de vida, perquè volem l'estatut sencer, perquè mereixem respecte, aturem la retallada.

(Article publicat a *El Punt* edició Barcelona)
